

Історія світового мистецтва. Частина 1

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>02 «Культура і мистецтво»</i>
Спеціальність	<i>023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»</i>
Освітня програма	<i>«Образотворче мистецтво»</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити (120 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>екзамен</i>
Розклад занять	http://roz.kpi.ua/
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: доктор філософії з культурології, Роготченко Світлана Володимирівна rsvinform1971@gmail.com Практичні: доктор філософії з культурології, Роготченко Світлана Володимирівна rsvinform1971@gmail.com</i>
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс (Moodle, Google classroom, тощо)

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна вивчається задля формування уявлень про розвиток історії світового мистецтва, та його значення в історії людства;

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія та історія світового мистецтва.

Метою навчальної дисципліни «Історія світового мистецтва» Частина 1 є ознайомлення студентів з історичними етапами (періодами) розвитку світового мистецтва та творчістю найбільш важливих персоналій світового мистецтва. Огляд відомих творів образотворчого світового мистецтва та пам'яток архітектури. Навчальна дисципліна на меті має надати:

- знання про історичний розвиток мистецьких епох і вміння розрізняти їх за особливостями художніх форм;
- знання хронології розвитку світових мистецьких епох;
- вміння самостійно характеризувати твори мистецтва з позиції приналежності твору до мистецької епохи;
- здатність до мистецтвознавчого дослідження, опису та класифікації художніх творів, мистецьких явищ;

- спроможність до самостійного узагальнення, зіставлення, виявлення світоглядних і стилістичних особливостей творів мистецтва;
- знання загальних тенденцій розвитку та шедеврів світового мистецтва;
- вміння з пошуку, обробки та аналізу інформації одержаної з різних візуальних та літературних джерел;
- вміння орієнтуватися в основних поняттях, термінах у сфері образотворчого мистецтва.

В результаті засвоєння дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки;
- здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі;
- здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах;
- виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;
- аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел;
- застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід;
- володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження);
- визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи;
- трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі;
- володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів;
- розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва;
- популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна викладається в 1-му семестрі 1-го курсу навчання з освітньої програми «**Образотворче мистецтво**» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Курс не залежить від інших навчальних дисциплін в структурно-логічній схемі освітньої програми.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні	СРС
Розділ 1. Мистецтво стародавнього світу				
Тема 1. Вступ до дисципліни. Види образотворчого мистецтва та їх особливості	6	2	2	2
Тема 1.1. Первісне мистецтво	6	2	2	2
Тема 1.2. Давнє мистецтво Стародавнього Сходу. Стародавня Месопотамія.	6	2	2	2
Тема 1.3. Мистецтво Стародавнього Єгипту: мистецтво для мертвих (Давнє, Середнє, Нове. Пізнє царство).	6	2	2	2
Тема 1.4. Егейське мистецтво та мистецтво Стародавньої Греції.	12	4	4	4
Тема 1.5. Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму	6	2	2	2
Розділ 2. Мистецтво середньовіччя				
Тема 2.1. Мистецтво раннього середньовіччя, візантійське мистецтво, романське мистецтво, мистецтво готики.				
Тема 2.1.1 Мистецтво Візантії.	6	2	2	2
Тема 2.1.2. Мистецтво раннього середньовіччя Західної Європи	6	2	2	2
Тема 2.1.3. Романське мистецтво	6	2	2	2
Тема 2.1.4 Мистецтво готики.	6	2	2	2
Тема 2.2. Мистецтво країн Близького і Середнього Сходу, мистецтво Індії, Китаю, Японії.				
2.2.1. Середньовічне мистецтво Китаю та Японії. Стель «Шинуазері»	6	2	2	2
2.2.2. Ісламське мистецтво	6	2	2	2
Тема 2.3. Мистецтво середньовічної України	6	2	2	2
Розділ 3. Мистецтво Відродження				
Тема.3.1 Проторенесанс. Відродження в Італії 13–15 ст.	6	2	2	2
Тема 3.2 Відродження в Італії 16 ст., іспанський Ренесанс 15–16 ст.	12	4	4	4
Тема 3.3. Північний Ренесанс (мистецтво Нідерландів, Німеччини, Франції, країни Східної Європи).	6	2	2	2
Разом за 1 семестром	120	36	36	36
Екзамен				12
Всього годин	120	36	36	48

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Білозуб Л. М. Історія мистецтв : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2019. 148 с.
2. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Укладач: к.і.н. О.Демідко. – Київ: Видавництво К-Ліра, 2021. – 182 с.
3. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури : навчально-методичний посібник : у 3-х т. / Ю. О. Москвічова. – Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021.
4. Романенкова Ю.В. Всесвітня історія мистецтв (від первісного суспільства до XVII ст.): Навчальний посібник//Ю.В.Романенкова. –К.:Книжкове видавництво НАУ, 2007. – 405 с.+212 іл.
5. Шевнюк О.Л. Історія мистецтв: навч. посіб. / О.Л. Шевнюк. — К. Освіта України, 2015. — с.
6. Конспект лекцій з дисципліни «Історія мистецтва, архітектури та містобудування середньовічного Сходу» для студ. спец. 191 / Укладачі Т. Ф. Давідіч, І. І. Крейзер, І. Є. Попов. Київ: ГО «Європейська наукова платформа»; ФОП Гуляєва В.М., 2020, 100 с.

Додаткова література:

1. Годж С. Коротка історія мистецтва. Видавництво Старого Лева. 2022. 224 с.
2. Годж С. Коротка історія архітектури. Видавництво Старого Лева. 2024. 232 с.
3. Гомбріх, Е.Г. Оповідь про мистецтво/Ернст Ганст Йозеф Гомбріх. Пер. з англ. Андрій Накорчевський. Київ: ArtHuss, 2024. 664с.
4. Липа К. Історія архітектурних стилів, великих і не дуже. Віхола. 2024. 272 с.
5. Навчальний посібник із дисципліни «Історія мистецтв» (частина І) для студентів І курсу за напрямом підготовки 6.060102 «Архітектура» денної форми навчання. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. 151 с.
6. Оляніна С. Український іконостас: символічна структура та іконологія, Київ: АртЕк, 2019. 400 с.
7. Роготченко О. Шістдесят тоталітарних років: зображальне мистецтво України 1920-1980-х. Київ, 2024. 710 с.
8. Соколовський В. Горбачов Д. Мистецтво світу. Внесок України. К: Видавець Бихун В.Ю., 2022 – 688с., с іл.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	Лекція 1.Тема 1. Вступ до дисципліни. Види образотворчого мистецтва та їх особливості. Перелік основних питань: <i>Історія світового мистецтва, як навчальна дисципліна, предмет, мета і завдання</i>

	<p>курсу. Історія світового мистецтва – складова історії як науки. Мистецтво є формою культури, що виявляє творчий потенціал особистості та слугує задоволенню естетичних потреб людини; художня творчість та інші види діяльності людини об’єднують художньо-образні форми для відображення дійсності. Мистецтво є складовою духовної культури.</p> <p>Визначення характерних рис мистецтва. Поліфункціональність мистецтва та роль функцій у різних типах і напрямках. Класифікація мистецтв. Видова характеристика мистецтв. Жанрова характеристика образотворчого мистецтва.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: ознайомитися з визначенням мистецтва як форми культури. Визначити характерні риси мистецтва та його функції. Ознайомитися з поняттями «мистецтво», «художній образ», «стиль», «жанр», «живопис», «скульптура», «графіка», «декоративно-ужиткове мистецтво», «художня фотографія», «архітектура», «дизайн».[1;3]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
2	<p>Лекція 2. Розділ 1. Мистецтво стародавнього світу Тема 1.1.Первісне мистецтво</p> <p>Перелік основних питань: Походження первісного мистецтва, історія відкриттів, періодизація. Мистецтво епох палеоліту, мезоліту, доби бронзи, доби заліза.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: Визначити такі поняття: палеоліт, мезоліт, неоліт, бронзовий вік, доба заліза, стиль “макарони”, стиль “рука”, “палеолітичні венери”, мегалітична архітектура, менгір, дольмен, кромлех, петрогліф. [3;4]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
3	<p>Лекція 3. Розділ 1. Мистецтво стародавнього світу. Тема 1.2. Давнє мистецтво Стародавнього Сходу. Стародавня Месопотамія.</p> <p>Перелік основних питань: Історія розвитку мистецтва Стародавнього Сходу бере свій початок від виникнення найдавніших цивілізацій. До Давнього Сходу належать Єгипет, Дворіччя, Палестина, Сіро-Фінікія, Іран, Урарту, Китай, Японія. Давній Єгипет і Дворіччя – культури, що формувалися майже синхронно на різних теренах. Сприятливі природні умови субтропічного клімату зумовили формування саме в долинах річок Євфрату, Тигру та Нілу ранніх цивілізацій та їх перших держав – Месопотамії та Єгипту. Темою цієї лекції є розвиток мистецтв Стародавньої Месопотамії. А саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. Мистецтво Шумеру. 5 тис. - 2400 до н.е. • 2. Шумеро-аккадське мистецтво. 2400 - 1997 рр. до н.е. • 3. Мистецтво Стародавнього Вавилону (Старовавілонський період). Початок 2 тис. - до поч. 1 тис. до н.е. • 4. Мистецтво Ассирії. поч. 1 тис. - кін. 7 ст. до н.е. Період найвищої могутності: 2-га пол. 8 - 1 пол. 7 ст. до н.е. • 5. Мистецтво Нового Вавилону. Кін. 7 ст. - 6 ст. до н.е. У 539 р до н.е. Вавілон завойований персами. <p>Завдання на самостійну роботу: Самостійно ознайомитись з особливістю розвитку мистецтв та архітектури відповідно до періодизації мистецтв Стародавньої Месопотамії Засвоїти ключові поняття: клинопис, адорант, Вавілон, Ассирія, зіккурат, Ур, царство Шумеру та Аккаду.[1;3;4]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
4	<p>Лекція 4. Розділ 1. Мистецтво стародавнього світу. Тема 1.3. Мистецтво Стародавнього Єгипту: мистецтво для мертвих (Давнє, Середнє, Нове. Пізнє царство).</p> <p>Перелік основних питань: Історію Стародавнього Єгипту, так само як і історію розвитку мистецтва, заведено поділяти на такі періоди:</p>

- **Раннє царство або додинастичний період** (рубіж IV – III тисячоліття до н. е. – 30–28 ст. до н. е.);
- **Давнє царство** (III тисячоліття до н. е. – XXVIII – XXIV ст. до н. е.);
- **Середнє царство** (XXI – XVIII ст. до н. е.);
- **Нове царство** (XVII – XI ст. до н. е.);
- **Пізній період** (XI – IV ст. до н. е.), коли Єгипет підкоряють війська Олександра Македонського; із 332 р. до н. е. культура Єгипту увійшла в **елліністичну добу**, котра в мистецькому плані виявилася синтетичним поєднанням елементів східної (єгипетської) та західної (античної грецької) культур.

Завдання на самостійну роботу: Самостійно ознайомитись з особливістю розвитку мистецтв та архітектури Стародавнього Єгипту відповідно до періодизації. Засвоїти інформацію щодо: Давньоєгипетського канону, храмових ансамблів Карнака та Луксора, єгипетських пірамід, формування специфічних рис в архітектурі та образотворчому мистецтві. [1;2;3;4]

Дидактичні засоби:

Презентація PowerPoint за темою лекції.

5 **Лекція 5. Розділ 1. Мистецтво стародавнього світу. Тема 1.4.Егейське мистецтво та мистецтво Стародавньої Греції:Гомерівський (геометричний) період XII—VIII ст. до н.е; архаїчний період VII — початку V ст. до н.е.**

Перелік основних питань: Егейське мистецтво (або крито-мікенське мистецтво) існувало на островах й узбережжі Егейського моря (острів Крит), материкової Греції (міста Мікени та Тиринф), на західному узбережжі Малої Азії (місто Троя). Хронологічні межі існування Егейської культури IV – II тис. до н. е. А розквіт припадає на II тис. до н. е. і приблизно збігається з підйомом мистецтва Нового царства в Єгипті.

1)Мінойське мистецтво:

Мінойська цивілізація розвивається з III тис. до н. е. У II тис. починають забудовуватися міста Кносс, Маллія, Фест, Агіа-Тріада, а з XVIII ст. до н.е. головним серед них стає Кносс.

2)Мікенське мистецтво:

Розквіт мікенської культури відповідає XV-XII ст до н е. (1500-1200 р.р. до н.е.) Видатні пам'ятки егейської культури. Були знайдені на території материкової Греції в Мікенах і Тиринфі - найдавніших фортецях Європи.

Мистецтво материкової Греції відрізняється від критської більшою суворістю і міццю. Яскраво виражений цитадельний характер отримала палацова архітектура. На крутих високих пагорбах, з величезних грубо обтесаних каменів склалися оборонні стіни міста.

Історію мистецтв Давньої Греції прийнято поділяти на кілька періодів:

1) **Геометричний період («Гомерівська Греція»)** – 12–8 ст. до н. е.

2) **Архаїчний період** - VII ст. до н.е. - поч. V ст. до н. е.

Рання архаїка - поч. VII ст. до н. е. - 570-і рр. до н. е.

Зріла архаїка - 570-і рр. до н. е. - 525-і рр. до н. е.

Пізня архаїка - 525-і рр. до н. е. - 490-і рр. до н. е.

3) **Класичний період** - V ст. до н.е. - сер. IV ст. до н. е.

Рання класика («Суворий стиль») - 1-а пол. V ст. до н. е.

Висока класика - 2-га пол. V ст. до н. е.

Пізня класика - IV ст. до н. е.

4) **Еллінізм** - сер. IV ст. до н. е. - I ст. до н. е.

В цій Лекції роздивимося мистецтво **геометричного та архаїчного** періодів.

Геометричний. Найбільш ранніми (з тих, що дійшли до нас) художніми творами є вази «геометричного стилю», прикрашені геометричним орнаментом. Окрім геометричного орнаменту, широко застосовувався схематизований рослинний

та тваринний орнаменти. Скульптура гомерівського часу дійшла до нас лише у вигляді дрібної пластики культового характеру. Започаткована в цей період монументальна архітектура давньогрецьких храмів. Найдавніші храми відносять до IX – VIII століття до н. е.

Архаїчний. У період архаїки (VII – V ст. до н.е.) грецьке мистецтво відійшло від примітивних форм мистецтва гомерівського періоду. Воно було складнішим і стало на шлях реалістичного розвитку. Вазові розписи відійшли від схематичних і відсторонено декоративних зображень до композицій розгорнутого сюжетного характеру. Типовими для періоду архаїки були прямо стоячі оголені статуї героїв, так званих **Куросів**. Поруч із розвитком пластики **Куроса** розвивалась пластика **Кори** – жіночої фігури. **Кора** – це жіноча фігура зображена задрапірованою, статичною, з посмішкою на обличчі. В архітектурі епохи архаїки грецький ордер склався у двох варіантах – **доричному та іонійському**.

Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти основні етапи розвитку мистецтва античної культури; визначити особливості архітектури і живопису Криту, ознаки стилю камарес у кераміці Криту, особливості архітектурних споруд Мікен; особливості композиції античного храму, ознаки та характер кераміки геометричного періоду, характер та особливості чорно фігурного вазопису, характер та особливості скульптури архаїки, особливості та складові частини доричного та іонійського ордерів. [3,4,5]

Дидактичні засоби:

Презентація PowerPoint за темою лекції.

6

Лекція 6. Розділ 1. Мистецтво стародавнього світу. Тема 1.4. Мистецтво Стародавньої Греції: **класичний період** - V ст. до н.е. - сер. IV ст. до н. е.; **Еллінізм** - сер. IV ст. до н. е. - I ст. до н. е.

Перелік основних питань:

1) **Класичний період** - V ст. до н.е. - сер. IV ст. до н. е.

Рання класика («Суворий стиль») - 1-а пол. V ст. до н. е.

Висока класика - 2-га пол. V ст. до н. е.

Пізня класика - IV ст. до н. е.

2) **Еллінізм** - сер. IV ст. до н. е. - I ст. до н. е.

Класика є однією з найкоротших серед усіх етапів розвитку давньогрецького мистецтва. Вона тривала лише кілька десятиріч – з V до останньої чверті IV ст. до н.е. Але саме на ці роки припав розквіт та піднесення культури Еллади. Для Стародавньої Греції це був період найвищого розквіту драми, політичного красномовства, архітектури, скульптури, монументального живопису та вазопису. У художній творчості на перший план вийшла гармонійність частин твору. На зміну умовності прийшла конкретність. Нове світовідчуття грецької класики руйнувало основи міфологічної системи та відкривало можливість переходу до іншого типу художньої свідомості. Відбувся пошук нових ідей в образотворчому мистецтві та архітектурі. У скульптурі працює плеяда геніальних майстрів: Мірон, Поліклет, Фідій.

У кінці IV ст. до н.е. рабовласницькі держави східного Середземномор'я та Близького Сходу вступили в новий період свого історичного й культурного розвитку, який дістав назву «еллінізм». Епоха еллінізму – новий етап розвитку художньої культури античної Греції. Синтез грецької і східних культур утворює якісно нове утворення – культуру еллінізму. На зміну класичним традиціям із кінця IV ст. до н. е. прийшло більш складне світорозуміння, загострився інтерес до розкриття внутрішнього світу людини, передання могутньої енергії, динаміки образу, його правдивості (скульптури Скопаса, Праксителя, Леохара, Лисиппа). У мистецтві того часу можна відзначити захоплення багатофігурними композиціями і колосальними розмірами статуй.

	<p>Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти основні етапи розвитку мистецтва періодів класики та еллінізму. Знати скульпторів періоду ранньої, високої, пізньої класики давньогрецького мистецтва та надати характеристику їхніх найбільш відомих творів. Визначити характерні особливості мистецтва доби Еллінізму, навести найбільш відомі твори мистецтва цього періоду. Скульптурні школи епохи Еллінізму[1;3;4;5]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
7	<p>Лекція 7. Розділ 1. Мистецтво стародавнього світу. Тема 1.5. Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму.</p> <p>Перелік основних питань: На лекції студенти ознайомлюються з особливостями образотворчого мистецтва Стародавнього Риму, набуття знань щодо розвитку скульптурного портрету та мозаїчного мистецтва, створення історичного рельєфу, а також нового типу архітектурних споруд. Історію Давнього Риму поділяють на три періоди: царський, республіканський і період імперії. Культура царського періоду (VIII–VI ст. до н. е.). У VII–VI ст. у Римі правили царі. Культура етрусків розвивалася від сьомого до четвертого століття до нашої ери. Культура епохи Республіки (VI–I ст. до н. е.). У перші століття Римської республіки її культура розвивалася під впливом культури етрусків. Саме в архітектурі знайшла вираження державна ідея Риму. Храми, фонтани, амфітеатри, терми, тріумфальні арки прославляли республіку. Культура Імперії (I ст. до н. е. – 476 р. н. е.) У кінці I ст. до н. е., у часи правління Августа, Римська держава перетворилася на величезну імперію, куди увійшло східне Середземно-мор'я, Північна Африка, більша частина Європи, а Рим стає столицею світу. Художня культура Риму завершила своє існування в атмосфері боротьби античних художніх традицій із новими християнськими принципами.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти основні етапи розвитку мистецтва та архітектури етрусків та Стародавнього Риму. Ключові поняття: мистецтво етрусків, скульптура, скульптурний портрет, архітектурні споруди, мистецтво Римської республіки, мистецтво Римської імперії, мозаїчне мистецтво.[1;3;4;5]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
8	<p>Лекція 8. Розділ 2. Мистецтво середньовіччя. Тема 2.1.1 Мистецтво Візантії.</p> <p>Перелік основних питань: Розпад Римської імперії у 395 р. спричинив надзвичайно складні і в політичному, і в культурно-мистецькому аспекті процеси. Замість міцного, єдиного за своєю природою об'єднання виникає дві половини, що пішли кардинально різними шляхами. Одна з новоутворених структур – Східна частина колишньої Римської імперії – стала підґрунтям для формування нової за характером Візантійської імперії. А на землях Західної Римської імперії панувала подрібненість, що наприкінці V ст. призвела до загибелі цієї частини імперії як такої. В розвитку Візантійського мистецтва розрізняють такі періоди:</p> <p>1. Ранньовізантійський період, 4 ст. — близько 730 р. «золоте століття» імператора Юстиніана I (527-565), архітектури храму Святої Софії в Константинополі та ровенських мозаїк (IV-VII століття)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ранньохристиянський або протовізантійський період, 4 - 5 ст. • Доіконоборчий період, 6 ст. - коло. 730 р. <p>2. Період іконоборства, 8 - 9 ст. Імператор Лев III Ісавр (717-741), засновник Ісаврійської династії, видав Едикт про заборону ікон. Цей період отримав назву «темний час» - багато в чому за аналогією подібним етапом християнізації Західної Європи;</p> <p>3. Постіконоборчий або середньовізантійський період, 9 ст. - 1204 р.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мистецтво часу Македонської династії (Македонський) 9 – середина 11 ст.

Вважають класичним періодом візантійського мистецтва. XI століття стало найвищою точкою розквіту. Відомості про світ черпалися з Біблії та з творів давніх авторів. Гармонія мистецтва досягалася рахунок суворої регламентації;

- Мистецтво часу Дук, третя чверть 11 ст.
- Мистецтво часу Комнінов та Ангелів (Комніновський), 1081 - 1204рр.

4. Пізньовізантійський період 13 - 15 ст. (1261-1453)

- Нікейське вигнання 1204 - 1261 р.р.
- Ранньопалеологівський період 13 – середина 14 ст. відродження елліністичних традицій
- Пізньопалеологівський період середина 14 – середина 15 ст.

Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти основні етапи розвитку Візантійського мистецтва та архітектури. Зрозуміти особливості розвитку живопису, скульптури, архітектури. Засвоїти такі поняття: катакомби, базиліка, хрестовокупольний храм, баня, янгол, апостол, вівтар, конха, апсида, нартекс, неф, передвітарна огорожа, ікона, іконоборство, хризма, мозаїчне мистецтво, фреска.[1;3;4;5]

Дидактичні засоби:

Презентація PowerPoint за темою лекції.

9 **Лекція 9. Розділ 2. Мистецтво середньовіччя. Тема 2.1.2.Мистецтво раннього середньовіччя Західної Європи.**

Перелік основних питань:В історії світового мистецтва доба, яку назвали "Середньовіччям", інакше іменується "темними віками". Ця епоха дуже тривала, майже тисяча років – від V до XIV ст. Термін "Середні віки" або "Середньовіччя", звичайно, є умовним, оскільки цей хронологічний відрізок зазвичай сприймався проміжною ланкою між двома монолітними культурно-мистецькими ерами – античністю та Ренесансом. Середньовіччя породило безліч дуже своєрідних пам'яток архітектури, скульптури, стало добою розквіту вітражу. Це часи панування лицарської літератури, філософії, розвитку дуже специфічного театрального мистецтва, музики.

Середньовіччя поділяється на кілька самостійних періодів, але всі вони мають хиткі хронологічні межі, тривалість кожного з них залежить від географічної ознаки. Це визначається історико - політичною ситуацією. Загальна періодизація будується так:

мистецтво раннього (дороманського) періоду – V – X ст.;

романський стиль – XI – XII ст.;

готичний стиль – XIII – XIV ст.

На лекції роздивимось **мистецтво раннього (дороманського) періоду – V – X ст.** Мистецтво Західної Європи у 5-8 ст. набуло своєрідного характеру. Мистецтво остготів і лангобардів в Італії, вестготів в Іспанії, кельтської Ірландії, англосаксонської Британії, меровінгської Галлії і на Скандинавському півострові і в Данії було у багатьох відношеннях поверненням до дуже давньої історії - місцевих культур бронзового століття які зберіглися навіть за часи панування Риму. У міру того, як розпадалася римська цивілізація і пов'язана з нею міська культура, цей давній прошарок історії ставав все більш живим і помітним. Місцеві традиції вступали у тісну взаємодію з художніми навичками кочових народів Східної Європи.

У мистецтві різних племен і народів Західної Європи на 5 - 8 ст. було багато спільних рис. Все ж таки на території Стародавньої Італії відносно сильніше давали себе знати відгуки античних художніх традицій і будівельних навичок (мистецтво остготів та лангобардів). Стихія «варварського» народного орнаментального мистецтва особливо яскраво розвинулася в областях, які не входили до Західної Римської імперії (Скандинавія, Ірландія) або майже не торкнулися романізації (Англія). Особливе місце належить мистецтву франків, у якому своєрідно переплелася

	<p>народна творчість «варварських» племен із деякими традиціями античної художньої культури. Невипадково саме франки в 9-10 ст. утворили ядро імперії Карла Великого.</p> <p>У Західній Європі відбувався відомий підйом мистецтва, пов'язаний із виникненням першої імперії середньовіччя – імперії Карла Великого. У ній були об'єднані території сучасної Франції, Західної та Південної Німеччини, Північної та Середньої Італії, Бельгії, Голландії та північно-східної Іспанії.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти основні етапи розвитку мистецтва та архітектури Західної Європи раннього (дороманського) періоду – V – X ст.. Зрозуміти особливості розвитку живопису, скульптури, архітектури. Засвоїти такі поняття: «поліхромний стиль» декоративно-прикладного мистецтва, архітектура варварських королівств(остготів, вестготів, меровінгів) розвиток книжкової ірландської мініатюри 7-8ст, мистецтво Каролінгської імперії(«Каролінгський ренесанс», мистецтво Німеччини доби Оттонів («Оттонівський ренесанс») [1;3;4;5]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
10	<p>Лекція 10. Розділ 2. Мистецтво середньовіччя. Тема 2.1.3. Романське мистецтво</p> <p>Перелік основних питань: На лекції роздивимось мистецтво Західної Європи романського періоду – XI – XII ст.. У цей історичний період релігія проникає у всі сфери життя і визначає специфіку і основні риси мистецтва. Архітектура романських соборів має характерні ознаки: склепінчаста базиліка, перспективні портали, потужні масивні стіни і колони, основний мотив інтер'єру - напівциркульні арки. Величезну роль у декорі романського собору відіграє скульптура. Скульптора була невід'ємною частиною архітектури. І цим визначалася цілісність будівлі. Роздивимось характерні риси романського монументального живопису та книжкової мініатюри. Собор цього періоду являє собою потужний синтез мистецтв:архітектури, скульптури, живопису.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти основні етапи розвитку мистецтва Західної Європи романського періоду – XI – XII ст.. Зрозуміти особливості розвитку живопису, скульптури, архітектури. [1;3;4;5]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
11	<p>Лекція 11. Розділ 2. Мистецтво середньовіччя. Тема 2.1.4.Мистецтво готики.</p> <p>Перелік основних питань: На лекції роздивимось період, який отримав в історії мистецтва Європи назву готичного. Періодизація готичного мистецтва:</p> <p>Рання готика: кінець 12 ст. – 1 чверть 13ст. (багато запозичене від романського мистецтва – присадкуватість наявність горизонтальних ліній);</p> <p>Зріла або висока готика: друга чверть 13 ст. – початок 14 ст.;</p> <p>Пізня або полум'яна готика: 14 ст. – 15 ст. (дуже насичена скульптурою, акбуртанами, вікнами та вітражами).</p> <p>Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти основні етапи розвитку мистецтва Західної Європи готичного періоду (Рання готика: кінець 12 ст. – 1 чверть 13ст., Зріла або висока готика: друга чверть 13 ст. – початок 14 ст., Пізня або полум'яна готика: 14 ст. – 15 ст.). Зрозуміти особливості розвитку живопису, скульптури, архітектури. [1;3;4;5]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
12	<p>Лекція 12. Розділ 2. Мистецтво середньовіччя. Тема 2.2.Мистецтво країн Близького і Середнього Сходу, мистецтво Індії, Китаю, Японії. 2.2.1. Середньовічне мистецтво Китаю та Японії. Стиль «Шинуазері».</p>

Перелік основних питань: На Лекції роздивимося Китайське середньовічне мистецтво та Японське середньовічне мистецтво. Ознайомимося з основними орнаментальними мотивами Китайського мистецтва, їх проявами у декоративно-прикладному мистецтві та архітектурі. Прослідкуємо розвиток мистецтва середньовічної культури Китаю 7-13 ст. – період існування двох великих держав - Тан (618-907) і Сун (960-1279). Архітектурну специфіку будівництва палаців і храмів Танської та Сунської держав (Танська пагода «Велика пагода диких гусей» - Даяньта, побудована в 652-704 рр. в Сіані; Сунська «Пагода тигрової гори» в місті Сучжоу, «Залізна пагода» та інш.) Особливості розвитку круглої скульптури та рельєфів у зазначений період. Живопис через творчість художників: Гу Кайчжи, найбільш відомим танських пейзажистів Лі Си-сюнь (651-716), Лі Чжао-дао (670-730) і Ван Вей (699-759), жанровий живопис Тан – Янь Лібень (600 - пом. 673). Порівняємо розвиток кераміки держав Тан та Сун. Розглянемо розвиток архітектури, живопису, декоративно-прикладного мистецтва 14-18 ст за правління китайських династій Мін (1368–1644 рр.) та Цин (1644—1912) (Періоди Юань і Мін.

Особливості Японського мистецтва середньовіччя в архітектурі вивчимо на прикладах: храма в Ісе; буддійського храмового ансамблю – Хорюдзі; Імператорського палацу в Кіото; Замоку Мацумото , Замок Кумамото, Замок Хімедзі. Оформлення різноманітних садів яке стало своєрідним видом мистецтва Японії, найбільш видатний парково-садовий ансамбль Кацура поблизу Кіото. Зразки скульптури 6-13 ст, японську школу живопису Ямато-е яка склалася у 11-12 ст. Видатним досягнення Японського мистецтва стала ксилографія(гравюра на дереві). Засновником японської ксилографії вважається Хисикава Моронобу (1618-1694). Стиль Шинуазері або Шинуазрі є стильовим напрямком, який отримав свій розвиток як гілка стилю рококо. Дослівний переклад з французької китайщина, характеризується стиль використанням мотивів і стилістичних прийомів середньовічного китайського мистецтва в європейському живописі, декоративно-прикладному мистецтві, костюмі, в оформленні садово-паркових ансамблів XVIII століття.

Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти основні етапи розвитку Китайського та Японського середньовічного мистецтва. Зрозуміти особливості розвитку живопису, скульптури, архітектури. [3;4;5;6]

Дидактичні засоби:

Презентація PowerPoint за темою лекції.

13

Лекція 13. Розділ 2. Мистецтво середньовіччя. Тема 2.2. Мистецтво країн Близького і Середнього Сходу, мистецтво Індії, Китаю, Японії. 2.2.2. Ісламське мистецтво.

Перелік основних питань: Мистецтво Арабського Сходу та Індії в добу середньовіччя. Територіально Арабський Схід визначаємо мистецтвом країн, які зазнали вплив арабської культури. З усіх видів ісламського мистецтва найпомітнішою, оригінальною архітектура. Розглянемо поширені засоби декорування споруд та п'ять архітектурних шкіл Арабського Сходу: **сирійсько-єгипетську, магірську, османську, перську, індійську. Стиль Мудехар** – синтез християнської і мусульманської художніх традицій, який виник 12-14 ст та став своєрідним синтетичним стилем в архітектурі, живописі та декоративно-прикладному мистецтві Іспанії.

Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти основні етапи розвитку Мистецтво Арабського Сходу та Індії в добу середньовіччя. Особливості розвитку архітектури та декоративно-прикладного мистецтва. [3;4;5;6]

Дидактичні засоби:

Презентація PowerPoint за темою лекції.

14

Лекція 14. Розділ 2. Мистецтво середньовіччя. Тема 2.3. Мистецтво середньовічної України.

Перелік основних питань: Українське мистецтво є складовою Європейського мистецтва. Запровадження християнства вплинуло на розвиток культури і мистецтва Київської Русі. Храми Київської Русі: собор Святої Софії в Києві, Десятинна церква, Спаський собор у Чернигові. Храми періоду феодальної роздробленості: П'ятницька церква у Чернигові, Успенський собор у Володимир-Волинському. Собори північної Русі: церква Покрова на Нерлі, Дмитріївський собор у Володимирі. Оборонна архітектура України: фортеця Білгород-Дністровського, Хотина, Кам'янець-Подільського, Луцьку, Мукачевого. Дерев'яні храми України: гуцульський тип, бойківський тип, лемківський тип, готичний тип.

Основним елементом прикраси культової архітектури був станковий живопис – іконопис. Шедеври іконописного мистецтва домонгольського періоду написані у візантійській традиції "Спас Нерукотворний", "Велика Панагія", "Дмитро Солунський", "Ангел Золоті Влас", "Архангел Михаїл", "Володимирська Богоматір". Творчість майстрів Феофана Грека, Андрія Рубльова, Діонісія.

Монументальний живопис Київської Русі – мозаїка та фреска. Мозаїки та фрески Софії Київської є яскравими зразками середньовічного мистецтва.

Для книжкової мініатюри Київської Русі площинність, графічна манера письма. У оздобленні зустрічаються силуети храмів, геометричний і стилізований рослинний орнамент. Найдавніша з рукописних книг «Остромирове Євангеліє»(1056-1057рр.) виконував книгу дякон Григорій.

Про розвиток декоративно-прикладного мистецтва дають уявлення ювелірні вироби з коштовних металів. Руські майстри володіли такими прийомами обробки кольорових металів як зернь, скань, карбування, чернь, художнє литво, інкрустація і перегородчастою емаллю.

Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти етапи та особливості розвитку мистецтва середньовічної України. Зрозуміти особливості розвитку живопису, скульптури, архітектури. [5]

Дидактичні засоби:

Презентація PowerPoint за темою лекції.

15

Лекція 15. Розділ 3. Мистецтво Відродження. Тема.3.1 Проторенесанс. Відродження в Італії 13–15 ст.

Перелік основних питань: Відродження або Ренесанс — це мистецька доба в процесі переходу від Середніх віків до Нового часу. Розвиток ідей гуманізму, прагнення до розширення ідей, тем, і сюжетів мистецтва, орієнтація на ідеали античності та антропоцентризм характеризує епоху Відродження в Італії. Хронологічні межі італійського Ренесансу – друга половина XIII по XVI століття. В свою чергу цей час поділяється на такі періоди: 1. Проторенесанс, частково збігається з періодом дученто (XIII століття), і треченто – друга половина XIII – XIV століття. 2 Раннє Відродження (кватроченто) – XV століття. 3. Високе Відродження (чинквеченто) – кінець XV – перша третина XVI століття. 4. Пізнє Відродження – дві останні третини XVI століття. На Лекції розглянемо перший та другий періоди розвитку Італійського відродження. Мистецтво Проторенесансу проявилось у скульптурі Ніколо Пізано та Арнольфо ді Камбіо. Початок епохи Італійського відродження у живописі пов'язують із творчістю римського художника П'єтро Кавалліні та флорентійського художника, скульптора й архітектора Джотто ді Бондоне. Джотто ді Бондоне розписав стіни капели Санта-Марія дель Арена в Падуї сценами з життя Діви Марії й Христа та заново відкрив способи передачі глибини на площинній поверхні. Це відкриття стало поштовхом до перегляду всієї концепції живопису. Вивчаючи ці періоди ми звернемося до творчості Дуччо ді Буонінсенья (вівтарний образ собору в Сієні – «Маєста», приблизно 1308-1311, Сімонє Мартіні і Ліппо Меммі Благовіщення (триптих зі св. Ансамом і св. Маргаритою), Амброджо Лоренцетті. «Алегорія доброго правління» фреска, деталь. 1337-1339 рр). Епоха

	<p>кватроченто 15 ст розглянемо творчість архітекторів Філіппо Брунеллески та Леона Баттіста Альберті. Реформаторами мистецтва початку Раннього Відродження вважається «флорентійська трійця»: художник Мазаччо (1401-1428.), скульптор Донателло (1386-1466), архітектор Брунеллескі (1377-1446). Роздивимося живопис видатного художника кінця 15 ст., учня митця Філіппо Ліппі, живописця Сандро Боттічеллі (1444—1510). Звернемося до творчості інших відомих митців цього часу та визначимо закономірності розвитку мистецтва зазначених періодів.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти засади розвитку мистецтва таких періодів 1. Проторенессанс, частково збігається з періодом дученто (XIII століття), і треченто – друга половина XIII – XIV століття. 2 Ранне Відродження (кватроченто) – XV століття. Зрозуміти особливості розвитку живопису, скульптури, архітектури. [1;2;3;4;5]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
16	<p>Лекція 16. Розділ 3. Мистецтво Відродження. Тема 3.2 Відродження в Італії 16 ст..</p> <p>Перелік основних питань: Мистецтво Високого Відродження в Італії охоплює доволі невеликий період це кінець XV – три десятиліття XVI сторіччя. Тільки у Венеції воно тривало до середини XVI сторіччя. Майстри Високого відродження були універсалами – вченими, інженерами, архітекторами, скульпторами, живописцями.</p> <p>Архітектура. Безумовно видатною особистістю свого часу був Донато д’Анжело Браманте. Звернемося до творчості інших майстрів: Палладіо, Антоніо да Сангалло Молодшого, Джуліо Романо, Якопо Сансовіно, Віньоли, Джорджо Вазарі, ін.</p> <p>Живопис. Славу італійського Відродження межі XV та XVI ст. складають кілька художників, Творчий доробок Високого Ренесансу та його наступної фази складає мистецтво трьох видатних художників – Леонардо да Вінчі, Рафаеля Санті та Мікеланджело Буонарроті. Безперечними майстрами високого відродження також були: Джорджо да Кастельфранко або Джорджоне (1476/77/78- 1510/11 рр.) Тіціан Вечелліо (1477-1576 рр.) . Поява маньєризму у мистецтві як проміжного стилю між ренесансом і бароко була представлена творчістю представників тосканського маньєризму Понтормо (1494-1557 рр.) Аньоло Бронзіно (1503-1572 рр.) та інших.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти засади розвитку мистецтва таких періодів Високе Відродження (чинквеченто) – кінець XV – перша третина XVI століття. 4. Пізнє Відродження – дві останні третини XVI століття. Зрозуміти особливості розвитку живопису, скульптури, архітектури. [1;2;3;4;5]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
17	<p>Лекція 17. Розділ 3. Мистецтво Відродження. Тема 3.2., Іспанський Ренесанс 15–16 ст</p> <p>Перелік основних питань: Іспанське мистецтво протягом XV–XVI ст. пройшло шлях еволюції – від злету в середині XVI до поступового завмирання наприкінці сторіччя. Дуже специфічний характер художньої культури Іспанії загалом пояснювався тим, що ще з часів Середньовіччя тут поєднувалися локальні, мавританські, а згодом і фламандські віяння. Іспанське мистецтво ренесансу демонструє впливи Фландрії та Італії. Протягом п'ятнадцятого століття, вплив Фландрії відчувалося найбільш сильно. Це проявлялося у творчості таких художників як Бартолме Бермехо та Фернандо Гальєго, ілюструють те, що називають іспано-фламандським стилем або поєднанням іспанських та фламандських елементів. Наприклад, у Санто-Домінго-де-Силос Бермехо святий сидить на витонченому троні в золотих халатах, виконаних дуже детально. Як і багато</p>

	<p>фламандські картини цього періоду, твір як свято для очей своєю красою, розкішшю і увагою до деталей. Італійські художні ідеї та мотиви також помітні в іспанському живописі та скульптурі. Ці впливи можна побачити наприклад у роботі Педро Берругете «Усікновення глави баптиста» з 1490 року в парафіяльній церкві Санта-Марія-дель-Кампо, в якій чорно-біла кахельна підлога відступає на другий план, створюючи ілюзійністичне відчуття простору. Вплив італійців на іспанське мистецтво з'являються у картинах Жоана де Жоанеса та Луїса де Моралеса. Особливістю розвитку Іспанської скульптури епохи Відродження є поліхромована (різнобарвна) дерев'яна скульптура. В Іспанії пофарбована і позолочена дерев'яна скульптура користувалася величезною популярністю, а скульптори, які працювали в дереві, такі як Хуан де Юні, Алонсо Берругете і Дієго де Пескера, були відомі в період свого розквіту. <i>Творчість Ель Греко</i> як відображення художніх впливів, які формували візуальну культуру в епоху Відродження Іспанії.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти засади розвитку Іспанського Ренесансу 15–16 ст. Познайомитися з творчістю художників цього періоду. Зрозуміти особливості розвитку живопису, скульптури. [2;4;5]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>
18	<p>Лекція 18. Розділ 3. Мистецтво Відродження. Тема 3.3. Північний Ренесанс (мистецтво Нідерландів, Німеччини, Франції).</p> <p>Перелік основних питань: Період історії мистецтва Європи XV – XVI століття прийнято називати Північним Відродженням (північні по розташуванню до Італії країни). Якщо в Італії цей термін мав прямий сенс – відродження античної культури, то в Нідерландах, Німеччині та Франції це своєрідне поєднання традицій готики та італійського мистецтва. Нідерланди були головним прогресивним осередком європейського мистецтва після Італії. Нідерландське Відродження в мистецтві починається з братів Губерта і Яна ван Ейків – творців відомого «Гентського вітваря». Творчість Ієронімуса Босха представляє яскраву сторінку нідерландського живопису кінця XV століття. Центральним твором художника є триптих «Сад земних насолод». Твори Босха передають світ у всій його складності і трагічній суперечливості. Величезним талантом володів Фламандський живописець, графік Пітер Брейгель – старший (твори: Дитячі ігри. 1560; Селянський танець, 1568; Притча про сліпих 1568р та інші. Німецький ренесанс представлений творчістю Альбрехта Дюрера (1472-1528), Лукаса Кранаха Старшого (1472 – 1553 рр.), Ганс Гольбейн Молодший (1497-1543). Французьке відродження мало перехідний характер і було стилістично не узгодженим. Представники Французького відродження архітектор П'єр Леско, скульптор Жан Гужон, художники Жан Фуке, Жан Клуе, Франсуа Клуе та інші.</p> <p>Завдання на самостійну роботу: ознайомитись та засвоїти засади розвитку Північного Відродження. Познайомитися з творчістю художників цього періоду. Зрозуміти особливості розвитку живопису, скульптури. [1,2,3,4;5]</p> <p>Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.</p>

Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять:

Практичні заняття мають на меті сприяти засвоєнню і закріпленню змісту дисципліни щоб студенти отримали практичні навички роботи з отриманою інформацією і закріпили знання з історії світового мистецтва, необхідні для розробки об'єктів художнього проектування

№ з/п	Назва розділу, теми (окремого питання), що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1	Ознайомитися з <i>Темою 1. Вступ до дисципліни. Види образотворчого мистецтва та їх особливості.</i> ». [1;3] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
2	Ознайомитися з <i>Темою 1.1.Первісне мистецтво.</i> [3;4] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
3	Ознайомитися з <i>Темою 1.2. Давнє мистецтво Стародавнього Сходу. Стародавня Месопотамія.</i> [1,3;4;5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
4	Ознайомитися з <i>Темою 1.3. Мистецтво Стародавнього Єгипту: мистецтво для мертвих (Давнє, Середнє, Нове. Пізнє царство).</i> [1;2;3;4] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
5	Ознайомитися з <i>Темою 1.4. Егейське мистецтво та мистецтво Стародавньої Греції: Гомерівський (геометричний) період XII—VIII ст. до н.е.; архаїчний період VII — початку V ст. до н.е.</i> [3,4,5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
6	Ознайомитися з <i>Темою 1.4. Мистецтво Стародавньої Греції: класичний період - V ст. до н.е. - сер. IV ст. до н. е.– Еллінізм.</i> [3,4,5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
7	Ознайомитися з <i>Темою 1.5.Мистецтво етрусків та Стародавнього Риму.</i> [3,4,5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
8	Ознайомитися з <i>Темою 2.1.1Мистецтво Візантії.</i> [1,3,4,5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
9	Ознайомитися з <i>Темою 2.1.2.Мистецтво раннього середньовіччя Західної Європи.</i> [1,3,4,5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
10	Ознайомитися з <i>Темою 2.1.3. Романське мистецтво</i> [1,3,4,5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
11	Ознайомитися з <i>Темою 2.1.4.Мистецтво готики.</i> [1,3,4,5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
12	Ознайомитися з <i>Темою 2.2.1. Середньовічне мистецтво Китаю та Японії. Стиль «Шинуазері».</i> [3,4,5,6] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	3
13	Ознайомитися з <i>Темою 2.2.2. Ісламське мистецтво.</i> [3,4,5,6] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	3
14	Ознайомитися з <i>Темою 2.3. Мистецтво середньовічної України.</i> [5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	4
15	Ознайомитися з <i>Темою.3.1 Проторенесанс. Відродження в Італії 13–15 ст.</i> [1;2;3;4;5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	6
16	Ознайомитися з <i>Темою 3.2 Відродження в Італії 16 ст..</i> [1;2;3;4;5]	2

	<i>Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем</i>	
17	<i>Ознайомитися з Темою 3.2., Іспанський Ренесанс 15–16 ст [2;4;5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем</i>	2
18	<i>Ознайомитися з Темою 3.3. Північний Ренесанс (мистецтво Нідерландів, Німеччини, Франції). [1,2,3,4;5] Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем</i>	6
Підготовка до екзамену		
Всього годин		48

6. Самостійна робота студента

<i>№з/п</i>	<i>Вид самостійної роботи</i>	<i>Кількість годин СРС</i>
1	<i>Підготовка до аудиторних занять</i>	36
3	<i>Підготовка до екзамену</i>	12

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Історія світового мистецтва», студенти:

на практичних заняттях

під керівництвом викладача:

- демонструють підготовлені презентації з проблемних питань і тем, дають відповіді на запитання викладача.

Завдання та матеріали для виконання завдань подаються викладачем після кожного лекційного заняття разом з переліком літератури та посиланнями на відповідні інтернет-ресурси.

Відвідуваність і виконання завдань

Для студентів, які бажають повноцінно засвоїти програму курсу й отримати відмінні результати навчання, необхідні 100% відвідування лекційних і практичних занять. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються. Дедлайн відпрацювань – передостаннє практичне заняття. Для виконання практичних завдань не рекомендується використовувати матеріали, знайдені в ненадійних джерелах, зокрема у блогах у мережі інтернет або публікаціях, що не мають автора, оскільки, як правило, вони мають низьку якість (окрім *Вікіпедії*). У разі сумнівів слід проконсультуватися з викладачем.

Політика університету:

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: доповідь за темою заняття.

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг становить не менше 49 балів.

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- роботи на 17 практичних заняттях;
- відвідування лекційних і практичних занять;
- відповідь на питання екзаменаційного білету.

Робота студента:

- на 17 семінарських заняттях визначає 59,5% його рейтингу з дисципліни;
- відвідування лекційних і практичних занять визначає 0,5% його рейтингу з дисципліни.
- відповідь на питання екзаменаційного білету визначає 40 % його рейтингу з дисципліни

Студент отримує найвищий рейтинг, якщо він:

- бере активну участь у роботі на практичних заняттях, повно розкриває тему доповіді, відповідає на уточнюючі питання за темою доповіді;
- відвідує заняття
- на екзамені повно розкриває тему питань в екзаменаційному білеті.

Пропущені заняття, неточності, неповнота, помилки у відповідях на базі недостовірних джерел інформації спричиняють зниження рейтингу студента.

Очікується, що доповіді на практичні заняття студент готує і доповідає самостійно або не більше ніж два студенти готують доповідають за обраною темою.

Викладач оцінює роботу студента на кожному практичному занятті. Рейтинг студента відображається в особистому кабінеті електронного кампусу.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік тем до семестрового контролю (екзамену) надано в *додатку А* до силабусу.

За наявності у студента документів, які підтверджують його участь у олімпіадах (міських, міжміських, всеукраїнських тощо) за темою семінарського заняття або розділу освітнього

компоненту ці теми можуть зараховуватись за відповідною тематикою та відповідними балами РСО.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено викладачем кафедри графіки, доктором філософії з культурології, Роготченко Світланою Володимирівною

Ухвалено кафедрою графіки (протокол № 13 від 20.06.2024)

Погоджено Методичною комісією Видавничо–поліграфічного інституту (протокол №5. від 24.06.2024).

Перелік тем до семестрового контролю (екзамену)

Зразок екзаменаційного білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»	
Рівень вищої освіти	<u>першого (бакалаврського)</u> (назва ступеня)
Спеціальність	<u>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</u> (код і назва напрямку підготовки)
Освітня програма	<u>Образотворче мистецтво</u> (код і назва спеціальності)
Навчальна дисципліна	<u>ІСТОРІЯ СВІТОВОГО МИСТЕЦТВА</u> (назва)
ЕЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____	
1	<i>Питання з переліку наведених нижче питань</i>
2	<i>Питання з переліку наведених нижче питань</i>
Затверджено на засіданні кафедри	<u>Графіки</u> (назва кафедри)
Протокол № _____	Від « _____ » _____ 202 р.
Завідувач кафедри графіки	_____ (підпис) (Прізвище та ініціали)

Теми для формування екзаменаційних білетів

1. Палеолітичний живопис підземних святилищ.
2. Палеолітична дрібна пластика.
3. Мегалітичні споруди неоліту.
4. Неолітичний живопис, петрогліфи, дрібна пластика.
5. Архітектура єгипетських гробниць і поховальних комплексів Раннього і Стародавнього царства: типи, основні форми, характеристика оздоблення (гробниці типу мастаба, піраміда Джосера, піраміди на плато Гіза).
6. Скульптура Єгипту періоду Стародавнього і Середнього царства, основні характеристики.
7. Архітектура єгипетських гробниць і поховальних комплексів Середнього царства (скальні гробниці, піраміди фараона Аменемхета III)
8. Храмовий комплекс в Луксорі.
9. Храмовий комплекс в Карнаку.
10. Архітектура єгипетських гробниць і поховальних комплексів Нового царства.
11. Храмове будівництво Рамсеса II.
12. Скульптура і рельєф Єгипту періоду Нового царства.
13. Живопис Єгипту періоду Нового царства (за розписами гробниць).
14. Скульптурний портрет і рельєф доби фараона Ехнатона.
15. Скульптура періоду Пізнього царства.
16. Зіккурати Месопотамії (зіккурати міст Ур, Урук, Вавилон та ін.)
17. Тематика і характерні особливості скульптури Шумеру.
18. Тематика і характерні особливості скульптури і рельєфів Ассирії.
19. Архітектура Нововавилонського царства (Ворота Іштар).

20. Давньоєгипетський орнамент: мотиви і символи, основні види композицій.
21. Орнамент Месопотамії: мотиви, художні особливості.
22. Особливості архітектури і живопису Криту.
23. Ознаки стилю камаресу кераміці Криту
24. Геометричний стиль в розписах кераміки 9-8 ст. до н. е.
25. Архітектурний ордер в грецькій архітектурі (доричний, іонічний, коринфський).
26. Архітектура грецького храму типу периптера, його складові.
27. Специфіка чоловічої і жіночої архаїчної скульптури (куриси і кори).
28. Грецький скульптурний рельєф в архаїчний період.
29. Фронтони і метопи грецьких храмів в кінці ранньокласичного періоду. Храм Зевса в Олімпії.
30. Чернофігурний і червонофігурний вазопис.
31. Мистецтво часу «високої класики». Епоха Перикла в Афінах. Ансамбль Афіського Акрополя.
32. Парфенон в комплексі Афіського акрополя (архітектура і скульптура).
33. Пропілеї, Храм Афіни-Ніке (Ніке Аптерос) і Ерехтейон в комплексі Афіського акрополя (архітектура і скульптура).
34. Грецька скульптура і рельєф періоду високої класики (скульптори Фідій, Поліклет).
35. Розвиток жіночої скульптури в добу класики.
36. Грецька скульптура періоду пізньої класики (творчість Праксителя, Леохара, Скопаса)
37. Архітектура періоду еллінізму.
38. Скульптура і рельєф періоду еллінізму.
39. Скульптура етрусків.
40. Відмінні риси римського мистецтва в порівнянні з мистецтвом Стародавньої Греції.
41. Основні типи архітектурних споруд в Стародавньому Римі.
42. Житлові споруди Стародавнього Риму епохи республіки і імперії.
43. Видовищні споруди Стародавнього Риму епохи республіки і імперії.
44. Храміві споруди Стародавнього Риму епохи республіки і імперії.
45. Поховальні споруди Стародавнього Риму епохи республіки і імперії.
46. Форуми Стародавнього Риму епохи республіки і імперії.
47. Терми Стародавнього Риму епохи республіки і імперії.
48. Римський скульптурний портрет епохи республіки: особливості формування і розвитку.
49. Римський скульптурний портрет доби імперії.
50. Римський скульптурний саркофаг.
51. Римський історичний рельєф.
52. Римський живопис, стилі помпейських розписів.
53. Римські мозаїки – специфіка, тематика.
54. Архітектура та внутрішнє оздоблення візантійських пам'яток Равенни (мавзолей Галли Плацидії. 5 ст., аріанського баптистерію 5 – 6 ст., баптистерію православних. Кін 4–5 ст.
55. Архітектура та внутрішнє оздоблення візантійських пам'яток Равенни (базиліка Сант-Аполлінаре-Нуово. Межа 5–6 ст., базиліка Сант-Аполлінаре-ін-Классе. 6 ст., базиліка Сан-Витале. 6 ст.).
56. Архітектура і художнє оформлення Софії Константинопольської.
57. Мистецтво часу Дук.
58. Мистецтво часу Македонської династії.
59. Мистецтво часу Комнінов та Ангелів.
60. Ірландська мініатюра 7 -9 ст. (Ліндісфарнське євангеліє, Євангеліє з Дарроу Євангеліє з Ехтернаха).
61. Ірландська мініатюра 7 -9 ст. (Євангелія св. Чада, єпископа Лічфілдського, Келльське євангеліє.
62. Мистецтво вестготів, меровінгів.
63. Мистецтво остготів та лангобардів.
64. Особливості архітектури романського собору.
65. Романська скульптура.
66. Романська книжкова мініатюра («Коментарії до Апокаліпсису» Беата Лієбанського (Апокаліпсис Сен-Севера).
67. Особливості архітектури ранньої готики
68. Архітектура зрілої або високої готики
69. Архітектура пізньої або полум'яної готики
70. Готичний вітражний живопис.
71. Готична мініатюра. Псалтир королеви Бланки Кастильської, Псалтир Людовика святого, «Великі французькі хроніки».
72. Основні орнаментальні мотиви Китайського мистецтва

73. Скульптурне оздоблення печерних монастирів храму Юньган, Лунминь.
74. Архітектура і декоративне оздоблення найвідоміших пагод в мистецтві Китаю 7-13 ст. (Пагода Даяньта в Сіані, пагода Баочу, пагода «Пагорб тигра», «Залізна пагода»).
75. Поховальні статуетки династії Тан.
76. Художник Лі Сисюнь і його живописна спадщина.
77. Художник Чи Чжаодао і його живописна спадщина.
78. Художник Ван Ве і його живописна спадщина.
79. Художник Янь Лібен і його живописна спадщина.
80. Жанр «птахи і квіти» в середньовічному китайському живописі.
81. Кераміка династії Тан.
82. Кераміка династії Сун.
83. Кераміка династії Цин.
84. Архітектурний комплекс «Забороненого міста» в Пекіні (основні споруди).
85. Архітектурний комплекс «Храму Неба» в Пекіні.
86. Архітектурний комплекс монастиря Хорюдзі поблизу міста Нара.
87. Архітектурний комплекс Імператорського палацу в Кіото.
88. Замкова архітектура Японії: замок Кумамото, замок Мацумото, замок Хімедзі («Замок Білої Чаплі»).
89. Традиційний японський живопис: стиль «ямато-е».
90. Традиційна японська ксилографія: творчість Судзуки Харунобу.
91. Традиційна японська ксилографія: творчість Кітагава Утамаро.
92. Традиційна японська ксилографія: творчість Кацусіка Хокусай.
93. Стиль шинуазері в опорядженні інтер'єрів європейських палаців 18 ст.
94. Стиль шинуазері в європейському живописі 18-20 ст.
95. Стиль шинуазері в європейській палацово-парковій архітектурі.
96. Характерні риси сирійсько-єгипетської архітектури
97. Характерні риси магібської архітектури
98. Характерні риси магібської архітектури
99. Характерні риси османської архітектури
100. Характерні риси перської архітектури
101. Печерні храми острова Елефанта, Індія.
102. Особливості індуїстської архітектури Індії.
103. Ісламська архітектура Індії
104. Стиль мудехар в архітектурі Іспанії.
105. Архітектура і живопис Софії Київської
106. Архітектура Великокняжого періоду Києва
107. Архітектура Великокняжого періоду в Чернігові
108. Домонгольська архітектура Новгороду
109. Домонгольська архітектура Володимира на Клязьмі
110. Живопис Давньої Русі
111. Творчість майстрів Феофана Грека, Андрія Рубльова, Діонісія.
112. Середньовічна замкова архітектура України
113. Загальна характеристика стилю Ренесанс в образотворчому мистецтві.
114. Новації в храмовій архітектурі Ренесансу.
115. Особливості італійської палацової архітектури Ренесансу.
116. Особливості французької палацової архітектури Ренесансу.
117. Загальна характеристика скульптури раннього Ренесансу і творчість Лоренцо Гіберті
118. Творчість архітекторів Філіппо Брунеллески
119. Творчість Леона Баттіста Альберті.
120. Творчість Ліппо Меммі
121. Творчість Сімоне Мартіні
122. Творчість Донателло.
123. Творчість Андреа дель Верроккйо як скульптора і живописця.
124. Загальна характеристика живопису раннього Ренесансу і творчість Мазаччо.
125. Творчість Сандро Боттічеллі.
126. Творчість зодчого Донато д'Анджело Браманте.
127. Творчість зодчого Джакомо да Віньола.
128. Творчість Леонардо да Вінчі.
129. Творчість Рафаеля.

130. Творчість Мікеланджело (архітектура).
131. Творчість Мікеланджело (скульптура).
132. Творчість Мікеланджело (живопис).
133. Творчість Джорджоне.
134. Творчість Тиціана.
135. Творчість Яна ван Ейка.
136. Творчість Рогира ван дер Вейдена.
137. Творчість Ієроніма Босха.
138. Творчість Альбрехта Дюрера (живопис).
139. Творчість Альбрехта Дюрера (графіка).
140. Творчість Лукаса Кранаха Старшого.
141. Творчість Ганса Гольбейна Молодшого.
142. Творчість Жана Клуе.
143. Творчість Франсуа Клуе.